

VÝSTAVA 006

GALERIE 172

**MICHAL
VITANOVSKÝ**

*Evropské
kontury
českých dějin*
[medaile a plakety]

15. 12. 2011
15. 3. 2012

GALERIE 172

*Vážení přátelé,
dovolujeme si Vás pozvat do Galerie 172
na slavnostní zahájení
výstavy č. 006*

MICHAL VITANOVSKÝ

Evropské kontury českých dějin

[medaile a plakety]

*ve čtvrtek 15. prosince 2011 v 18 hodin.
Výstavu připravil a uvede Václav Fiala.*

*Galerie je přístupná po zazvonění v pracovní dny
pondělí až čtvrtek 8 – 17 hodin,
v pátek 8 – 12 hodin nebo po předchozí telefonické domluvě
(777 773 661) i v jiné dny či hodiny.*

Výstava potrvá do 15. března 2012.

Na setkání s Vámi se těší Marie a Jiří Štanclovi.

*Galerie 172
Ul. Čs. legií 172, 339 01 Klatovy
přízemí*

Narodil se 3. 5. 1946 v Klatovech. Vystudoval Střední odbornou školu výtvarnou v Praze a Vysokou školu uměleckoprůmyslovou v Praze, ateliér prof. Jana Kavana.

Od absolutoria žije a pracuje v Praze jako umělec ve svobodném povolání. Je členem Umělecké besedy a skupiny Trojkolka (M.V., Milada Othová a Jiří Vlach).

Vytvořil medaile, plakety a mince k mnoha významným historickým a kulturním výročím. V devadesátých letech navrhl podobu Řádu bílého lva (ČR), Řádu T. G. Masaryka (ČSFR), Záslužný kříž ministra obrany ČR a řadu dalších vyznamenání a insignií.

Kromě medailérství se věnuje i návrhům pamětních desek a plastik do veřejného prostoru. Příležitostně navrhuje také grafické symboly a poštovní známky. Za svou práci obdržel řadu ocenění. V Klatovech představí průřez dosavadním dílem nazvaný Evropské kontury českých dějin.

TÉMA

Tvůrce Řádu Bílého lva

Při sestřavení prakticky každého čísla Nového Klatovska je spojena s Klatovskem a Stučkem či Prácheňskem. Tentokrát představujeme významného českého medailéra, demického socháře Michala Víta

zatím našel uplatnění jen jednou, když v letošním roce vytvořil medaili k 750. výročí založení města. Podívejte se na těchto třech stránkách na umělcovy práce.

Pokud budete číst pozorně, nebudete pro vás těžké odpovědět, co to je:

a) kolana
insignie
perz

Jan Lucemburský / 1980

1946 - 1996, av., rev. / 1996

Syn klatovského dragouna

TÉMA

Sedmičar a medailér Michal Víta žije v Klatovech. Jeho otčínané, avšak vřelým profesorem, se ho snaží naučit, jak se stane medailérem. Víta se snaží naučit, jak se stane medailérem. Víta se snaží naučit, jak se stane medailérem.

Michal Víta žije v Klatovech. Jeho otčínané, avšak vřelým profesorem, se ho snaží naučit, jak se stane medailérem. Víta se snaží naučit, jak se stane medailérem.

Michal Víta žije v Klatovech. Jeho otčínané, avšak vřelým profesorem, se ho snaží naučit, jak se stane medailérem. Víta se snaží naučit, jak se stane medailérem.

Michal Víta žije v Klatovech. Jeho otčínané, avšak vřelým profesorem, se ho snaží naučit, jak se stane medailérem. Víta se snaží naučit, jak se stane medailérem.

Michal Víta žije v Klatovech. Jeho otčínané, avšak vřelým profesorem, se ho snaží naučit, jak se stane medailérem. Víta se snaží naučit, jak se stane medailérem.

Karel IV. / 1987

VÁCLAV FIALA
ÚVODNÍ SLOVO K VÝSTAVĚ
MICHAL VITANOVSKÝ
EVROPSKÉ KONTURY ČESKÝCH DĚJIN – MEDAILE A PLAKETY
15. PROSINCE 2011

Dámy a pánové,
vážení a milí,

v jakési nadsázce dělíme sochaře do několika kategorií. Ty, co dělají takzvané “jeřábovky”, tedy sochařská díla s nimiž je možné manipulovat pouze jeřábem, pak sochy “dvoumužovky”, jak název říká, lze je přenést pomocí dvou mužů, “jednomužovky” jsou jasné, a následují “pianovky”, tedy malé sošky do interiéru, kterým je nejlépe na rezonanční desce klavíru. Úplně zvláštní kategorií jsou ovšem takzvané “prakovky”. To jsou sochy, které lze vložit do splácle gumy praku a vystřelit.

Ještě nikdy jsem nepřipravoval výstavu někomu, kdo dělá prakovky. Z jisté nezbytnosti mé práce jsem si ze stěhování těžkých soch udělal přednost. Sám sebe jsem přesvědčil, že přenášení mě baví a po čase jsem tomu i uvěřil. Zmítám tedy na každou výstavu tuny materiálu a líbuji si, když v cestě stojí úzké schodiště či komplikovaný vstup.

V případě Michala Vitanovského k takovému procesu nedošlo. Z maličkého autička, se kterým s manželkou Naďou přijel, vytáhl dvě úhledné bedýnky a v nich byla celá výstava. Co celá výstava, byla v nich část celoživotního díla! Poprvé jsem byl účasten vzniku sochařské výstavy, která vznikala bez dřiny. Nemohu říct, že to je nepřijemné. Naopak. Bojím se, že to nahlodá můj dosavadní postoj k přesvědčení, že váha sochařského díla je součástí jeho hodnoty. Dřina u práce Michala Vitanovského se totiž nachází kdesi jinde. Není to ta viditelná mozolnatá práce, ale je to činnost soustředěná, držená v mantinelech sebekázně.

Doposud jsem za největší tvůrčí úchylku považoval takové sochaře, kteří si dělají velká monumentální díla bez zakázky, jen tak pro sebe, nebo jak říkají obchodníci “na sklad”. Po setkání s Michalem Vitanovským jsem musel uznat, že dělat pamětní medaile, plakety či návrhy mincí do šuplíku, je ještě větší podivínství než to naše monumentální.

Je to sice podivínství, ale je to výraz naprosté svobody, nezávislosti na trhu a čiré radosti z tvorby. Ona taková medaile je historicky určená k oslavě. K oslavě sobnosti nebo oslavě události. Můžeme si snadno představit jaké poslání nesly a jakým osobnostem byly určené medaile minulého režimu. Alkoholem opuchlá tvář Klementa Gottvalda či diktátorský výraz Džugešviliho nemohly být inspirací pro umělce, ale spíš pro kariéristy, kterým vážnost a zodpovědnost díla je lhostejná. A tak si Michal Vitanovský, přezíraje zoufalost doby, vyráběl medaile s úcty k osobnostem, které pro něj byly onou morální kvalitou. Sám si je vybíral, sám je modeloval a sám si financoval odlítí. Kdyby čekal až si někdo plaketu objedná, mohl si dnes celou výstavu přinést v boční kapse saka a nepředstavoval by nám zde průřez nesmírně zajímavým životním dílem. Dnes soupis jeho prací představuje skoro jeden a půl tisíce položek, ze kterých jen malý zlomek vznikl jako zakázka či výsledek soutěže. Velké dílo vzniká z ryzí potřeby tvořit.

Jako většina z Vás jsem o Michalovi věděl jedině, že je autorem řádu Bílého lva a řádu Tomáše Garika Masaryka. Takhle vzniká onen nešťastný stereotyp, že se člověk proslaví nějakým populárním, hodně medializovaným dílem a je s ním už navěky spojován. Kdo třeba zná nějaké

sochy od Josefa Nálepy? Předpokádám, že kdekdo ví, že je to ten, co jako jediný na světě mohl vymodelovat portrét Salvátora Dalího. Nebo sochař Otakar Švec. Málokdo si vzpomene co tenhle sochař udělal. Stačilo, že vytvořil pomník Stalina na Letné, aby byla jeho kariéra a později i život zničeny, aby byl na věky oceňován přízviskem “ten co dělal pomník Stalina”. Z tohoto úhlu pohledu je na tom Michal Vitanovský dobře. Je spojován s novodobou podobou nejvyššího státního vyznamenání. Pokud budou rozdávatí tohoto řádu uvážliví, bude stoupat i Vitanovského prestiž, pokud začnou řád Bílého lva dávat kdejakému teroristovi, jako to dělali komunistické vlády, přestane se Michal ke svému dílu znát. Prý se to jmenuje Utzonův syndrom. Podle architekta Jorna Utzona, který se proslavil stavbou slavné opery v Sydney a jeho další stavby upadly neprávem v zapomnění.

Tahle výstava nabourává Michalův “Utzonův syndrom” a ukazuje na vzorku sto padesáti prací šíří jeho díla a zaujatostí osobnostmi, které jsou jeho životní filozofii blízké.

Jsou tu bratři Čapkové, je tu Komenský i hrabě Špork, je tu ale také Casannova zpodobněný v dívčím výstřihu či Bocaccio tisknoucí tvář k ženskému klínu.

Mě jsou blízké takové plakety, které překračují stanovený formát i zařité představy jak má plaketa vypadat. Všimněte si medaile, která připomíná smrt krále Vratislava. Královská koruna padá mimo formát plakety a my jsme vybízení ji zachytit. Nebo medale Založení katedrály sv. Víta. Opracované pískovcové bloky leží na hromadě, a i když jde o medaili je to už rafinovaně vytvořená sculptura. Michal nezpracovává pouze portrét hlavní postavy, ale v celých sériích vyčerpává i dílo zobrazovaného. Tak například plaketa s Karlem IV. je doprovázena stavbou svatovítské katedrály, Karlovou univerzitou či vzpomínkou na jeho otce Jana Lucemburského.

Je tu také plaketa, která mě zaujala nejvíce. Z jedné strany na nás hledí tvář Albrechta z Vadštejna z druhé jeho životní moto: INVITA INVIDIA - tedy hrdé zvolání “Závisti navzdory!” Při pohledu na šfíí a zaměření díla Michala Vitanovského mě došlo, proč mu je tento citát blízký!

Michal Vitanovský se narodil v Klatovech, v rodině klatovského dragouna, který byl, jak to u důstojníků bývá, následně převelen do jiné posádky. Michal Klatovy opustil ještě dříve než si místo svého narození stačil uvědomit. Jak jsem měl možnost vypozorovat, tak z Klatov všichni významní rodáci časem odcházeli nebo byli odveleni. O to víc mám radost, že Michal Vitanovstý naše pozvání do svého rodného a zapomenutého města přijal a výstavu pro naši galerii připravil. Je to takový symbolický návrat. Odešel jako batole a vrací se jako mistr.

Každý návrat umělecké osobnosti do Klatov povyšuje naše město a dodává mu vážnosti a lesku. Je dobře, že se autor řádu Bílého lva hlásí ke Klatovům. Trochu slávy padá i na nás.

Závisti navzdory!

Jak si do erbu napsal Valdštejn a jak do plakety vyryl Michal Vitanovský.

Poznámka:

Po vernisáži jsem od Michala Vitanovského dostal dárek.

Dárek připravený pro mě již v Praze, dárek vybraný na základě jediného našeho osobního setkání. Po otevření krabičky s medailí na mě hleděla tvář neústupného Vadštejna a dvě latinská slova: INVITA INVIDIA – závisti navzdory!

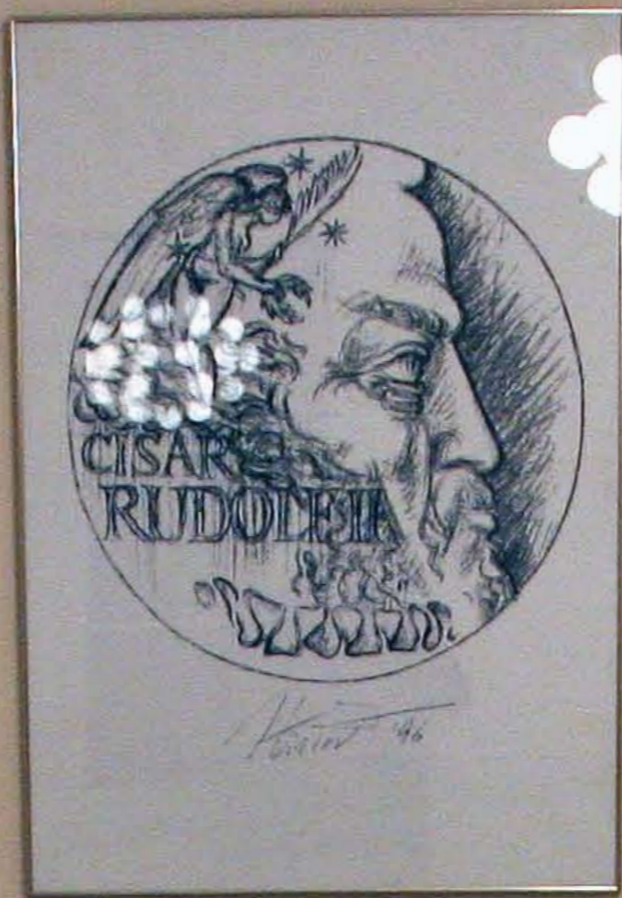

Foto: Rozárka

Foto: Rozárka

Foto: Jíří Strašek, Václav Fiala a Rozárka